

Бібреччина.

*Неймовірно
цікаво!*

Неймовірна Бібреччина

Бібреччина – мальовнича частина Львівського Опілля, загадкових Гологорів та містичного Горбогір'я.

Тут – справжні історичні скарби: середньовічний оборонний замок у Свіржі, оборонна вежа 12-14 ст. в П'ятничанах, давні каплиці й костели, дерев'яні церкви, вілли та маєтки оригінальної архітектури, придорожні фігури і хрести. Це сотні пам'яток, які вражають і надихають.

Бібрка – бібрецький – Бібреччина – річка Боберка – бібраки і бібрачки. Звісно, це все про бобрів, які жили тут цілими колоніями ще до людей. Цей кумедний звір є і на гербі, і на прапорі-хоругві, і в назві міста Бібрки, а нині натхненно будує греблі на водоймах довкола: у Воловому, Копані та Підгородищі.

Історична довідка

Бібрка. 1211 – перша згадка про Бібрку в Галицько-Волинському літописі. Одне з найменших і найдавніших міст України, місто 4 культур: української, польської, єврейської, німецької. Місто Руського воєводства в період I Речі Посполитої; місто, що входило до складу Бережанського округу за часів панування Австрійської імперії; повітовий центр Австро-Угорщини (1867–1918 рр.), Західно-Української Народної Республіки (1918–1919 рр.), II Речі Посполитої (1919–1939 рр.); районний центр у радянський період (1939–1941 рр.); центр лянкомісаріату (1941–1944 рр.); знову радянський районний центр (1944–1962 рр.), місто районного підпорядкування (1963–2019). Нині Бібрка – центр Бібрської міської територіальної громади.

Топ-10 цікавих фактів про Бібреччину

1. Бібрка древніша за княжий Львів на 45 років (1211 і 1256 рр.) і на 25 років раніше за Київ отримала магдебурзьке право (1469 р.).
2. Через Бібреччину проходить Головний європейський вододіл, що спрямовує одні річки до Чорного, інші – до Балтійського моря. Легендарна гора Камула (з екологічною стежкою до неї) – найвища вершина Гологорів та всієї Подільської височини.
3. Бібрка – місто українських просвітників та інноваторів, фармацевтів та фінансистів, успішних підприємців та торговців. У кінці 18-го – на поч. 19-го ст. тут працювало близько 100 ткачів, полотна яких возили на продаж до Відня та Гданська.

4. У магістраті збереглася унікальна фреска «Аптекарі», що відкриває історію фармації на Бібреччині та є рідкісною з огляду тематики: два хлопчики-путті, очевидно, Кузьма і Дем'ян, покровителі аптекарів, готують ліки. Зображення оповиває великий змій, а збоку стоїть півень.

5. Містична історія кохання, яка залишила свій слід у знаменитій ліричній драмі Івана Франка «Зів'яле листя», сталася в Бібрці. «Щоденник самогубця», який вважали містифікацією, знайшли: саме мотиви цього сумного документа, писаного закоханим в Ульяну Кравченко вчителем, вплелися в тексти Франка і розгортають перед читачами трагічну історію нерозділеного кохання.
6. У Бібрці брали шлюб Тарас Франко, син Івана Франка, та бібрчанка Катерина Фалькевич. 12 серпня 1922 р. у церкві Покрови Пресвятої Богородиці отець Олександр Данилович здійснив обряд вінчання. Петро Франко був свідком з боку нареченого.

«Весілля було у Бібрці, в одній із двох кімнат хати Фалькевичів. Час був такий, що про якоесь пишне весілля говорити не доводилося. Скромність взагалі була притаманна українським забавам того часу, особливо повоєнної розру-

хи. Згадують, що навіть шлюб Тарас Франко брав у позиченому фраці. На пам'ять зробили світлину на подвір'ї Фалькевичів».

7. Історія однієї публікації і літературного знайомства:

Омелян Партицький, редактор журналу «Зоря», якому Уляна Кравченко переслала свої перші твори – повість «Марта» й оповідання – передав їх для оцінки І. Франкові як співробітникам журналу. Переглядаючи рукопис, І. Франко натрапив на випадково забуту поміж сторінок картку з віршем «Згадай мене, милий»:

Згадай мене, милий, та згадай весною,
як перша фіялка до тебе всміхнеться;
фіялкою тямиш – квітчав запашною
ти мою головку. Ох і досі сниться!

Вірш Франкові сподобався, він доробив його і надрукував у 21-му номері «Зорі» за 1883 р., а авторці написав теплого листа, щиро заохочуючи її до літературної праці. З цього часу між поетесою і Франком зав'язується листування, яке тривало до самої смерті Франка.

8. У Бібрці похована перша офіційно визнана Греко-католицькою церквою стигматка сестра Маріам (Настя Волошин, 1911–1994). Стигми одержала в 1935 році. У травні 1936 року стала монахиною-василіяною. Є документальний фільм «Настя Волошин – жертва на показ» (режисер Іван Федорич).

- 9.** На теренах Бібреччини учителював Франц Ксавер Моцарт – музикант, композитор, педагог. Син великого Моцарта навчав доньок графа Баворовського в Нових Стрілищах. Згадки про ці локації збереглися в листах та музичних творах, написаних тут.
- 10.** На території Бібреччини були німецькі колонії Ернсдорф (Благодатівка / Лани), Рефельд (Серники), Мільбах (П'ятничани), Генрихсдорф (Лінія).

Топ-10 знаменитостей Бібреччини

Уляна Кравченко (Юлія Шнайдер) – перша україномовна поетка Галичини, письменниця, педагогиня-інноваторка, громадська діячка, приятелька та творча посестра Івана Франка. Патронеса Бібрського опорного ліцею, де встановлено пам'ятник на її честь та відкрито музей.

Іван Керницький (уродженець с. Суходіл) – український письменник, драматург, фейлетоніст, журналіст, гуморист. Член Президії Об'єднання українських письменників «Слово», емігрант із 1944 р. (Мюнхен, Нью-Йорк).

Юліан Головінський – сотник Української Галицької Армії, командант VI (Равської) бригади УГА, потім II бригади ЧУГА, спів-організатор Української Військової Організації, бойовий референт, крайовий командант УВО, крайовий провідник ОУН. Убитий у 1930 р. біля Великих Глібовичів, де встановлено пам'ятний знак.

Майкл (Міхаель) Зохарі (уродженець Бібрки) – відомий ізраїльський ботанік-інноватор. Професор ботаніки в Єврейському університеті Єрусалима, автор книг «Геоботанічні основи Близького Сходу», «Нова аналітична флора Ізраїлю», «Рослини Біблії» (1982). На його честь названі рослини *Anthemis zoharyana* Eig, *Bellevalia zoharyi* Feinbrun та *Stachys zoharyana* Eig.

Гнат Палажій (уродженець села Лани, емігрант із 1912 р.) – співак (бас-баритон), диригент і громадський діяч. Блискучі виступи в театрі «Ла Скала» в Мілані, «Метрополітен-опері» у Нью-Йорку, Grand Opera Company у Філадельфії сприяли його популярності в середовищі української еміграції Америки.

Михайло Стефанівський (уродженець Бібрки) – митець у царині художнього куття, «магістр артистичного слюсарства», один з організаторів українського міщанства в Галичині, автор пам'ятного хреста на честь Маркіяна Шашкевича, встановленого на «Підлисецькій горі Білій». Мереживний Маркіянів хрест, виготовлений у слюсарній майстерні Михайла Стефанівського, нагадує мініатюрну вежу Ейфля (Ейфелеву вежу). Мистецькі вироби Стефанівського можна побачити на багатьох будівлях Львова.

Галина Дидик – зв'язкова і довірена особа Романа Шухевича – головнокомандувача Української Повстанської Армії, референтка підпільного Українського Червоного Хреста.

Олена Антонів (уродженка Бібрки) – «мадонна політв'язнів», лікарка, громадська діячка, дружина відомого політика В'ячеслава Чорновола.

Юрій Олександрович Сінгалевич (уродженець села Романів, 1911-1947) – український бандурист, актор, лялькар, художник і громадський діяч. Засновник і керівник капел бандуристів. Патрон Бібрської музичної школи.

Олекса Горбач (уродженець с. Романів) – філолог (славіст, україніст), мовознавець, педагог, видавець. Професор університету в Франкфурті-на-Майні, Українського вільного університету в Мюнхені, Українського католицького університету в Римі, дійсний член НТШ (з 1962 р.).

Топ-10 туристичних магнітів Бібреччини

Свірзький замок (Культурно-мистецький центр Замок СВІРЖ) у с. Свірж

Оборонний замок XV ст., перлина ренесансної архітектури. Тут можна прогулятися подвір'ям, пройти коридорами найбільш древньої частини замку, побачити великі зали. Можна зазирнути у віконце, з якого найкраще видно острівце на озері. Свірзький замок – місце зйомок фільмів «Д'Артаньян і три мушкетери», «Довбуш». А ще озеро з лебедями, реліктові дерева у старовинному парку, польоти на повітряних кулях і риболовля.

Музей-заповідник «П'ятничанська вежа» Львівської національної галереї мистецтв імені Бориса Возницького в с. П'ятничани

П'ятничанська вежа – оборонна споруда замкового типу поблизу села П'ятничани. Вежа належить до рідкісних пам'яток оборонного будівництва галицької школи. За легендами, П'ятничанська вежа могла бути залишками замку Сенявських чи Василіанського монастиря. З віконечок-бійниць вежі видно містечко Бібрку, зокрема іншу вежу – вежу «Сокола» Бібрецького.

Парк сучасної української скульптури «PARK3020» у с. Стрілки

PARK3020 – перший публічний парк сучасної скульптури, що дає можливість скульпторам реалізуватися, а відвідувачам отримати досвід взаємодії з мистецтвом. Виставки, культурні обміни й освітні програми створюють простір для натхнення та розвитку нового покоління митців. Тут можна побачити скульптуру різною й переосмислити мистецтво.

Парк «Казкові поля» в с. Стрілки

Найновіша місцина туристичної околиці Бібрки: поля квітів, які дарують кожному відвідувачеві відчуття, що він потрапив у світ дитячих казок. Тут цвіте 26 000 квіткових кущів найцікавіших і наймодніших сортів лаванди, гортензії, троянди, гібіскусів, вейгели, спіреї. Загалом на території росте близько 3 тисяч видів рослин. Це унікальне місце для фотосесій, можливість випити кави в затишній кав'ярні, придбати сувеніри в крамниці. Теплими літніми днями й вечорами тут відбуваються екскурсії, концерти, виставки картин, дегустації крафтових вин.

Ранчо «Скарбова гора» в с. Лопушна

На ранчо «Скарбова гора» можна навчитися їздити верхи, просто покататися на конях територією ранчо чи навколишнім лісом, подихати свіжим повітрям, відпочити від міста та смачно поїсти. У травні та жовтні звідси стартують кількадевні кінні походи око-

лицями з ночівлями в наметах. Крім коней, на ранчо є собаки, коти, кури, коза та осел. На першому поверсі гостьового будинку є салун-кафе (салун – це традиційна назва американських барів, що існували в часи Дикого Заходу), яке працює щоденно. У кафе дуже затишно, є камін. Інтер'єр прикрашений антикварними речами в американському ковбойському стилі, є тераса, на якій дуже приємно перебувати в теплу пору року.

Дитячий майданчик. Три номери на 22 спальних місця. Велика територія для прогулянок.

«Галицька сорока» («Життя в малині») в с. Вілявче

Виноробня, організована в 2014 році у селі неподалік м. Бібрка і Свірзького замку. Родинне фермерське господарство виготовляє з ягід (малина, горобина) моносортові вина, які мають попит на всій території України. Навколо виноробні росте сад з чайних троянд, пелюстки яких використовуються для приготування конфітури (варення), яке ресторани купують як делікатес. Власники «Галицької сороки» організують дегустації для туристів.

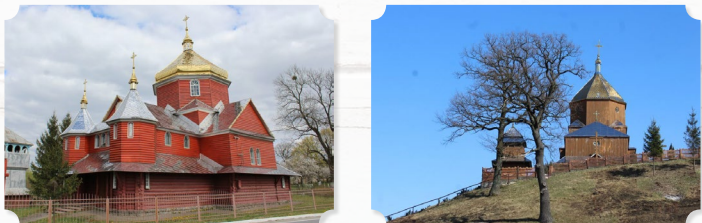
Гора Камула в с. Романів

Камула – найвища вершина Подільської височини і всієї Східно-Європейської рівнини, пам'ятка природи місцевого значення. Розташована в західній частині горбистого пасма Гологори, на південь від села Романова. Висота Камули – 471 м над р. м. Складається з пісковиків, є невисокі мальовничі скелі з гротами. Гора вкрита буковим лісом природного походження та буково-грабовими насадженнями, перебуває в межах природоохоронної території – ландшафтного заказника «Романівський».

Дерев'яні церкви Бібреччини

Пам'ятки сакральної дерев'яної архітектури Бібреччини – це 10 дерев'яних церков у селах Лопушна, Вільховець, Суходіл, Волощина, Соколівка, Кологори, Квітневе (Жабокруки), Орішківці, Любешка, Глібовичі, Селиська. Храм у с. Волощина визнано пам'яткою архітектури національного значення, церкви в селах Лопушна, Селиська, Квітневе (колишні Жабокруки) та Орішківці – пам'ятка-

ми архітектури місцевого значення. Храми в селах Суходіл, Вільхо-
вець, Соколівка, Кологори та Любешка (новозведений) охоронного
статусу не мають. Окрім того, статус пам'ятки архітектури націо-
нального значення присвоєно дерев'яній дзвіниці мурованої цер-
кви у с. Глібовичі (Свірзькі).

Відвідати більшість цих храмів можна в рамках маршруту
«Дерев'яні скарби Бібреччини».

Культурно-інформаційний центр «Сокіл» у м. Бірка

Пам'ятка архітектури початку 20-го
століття, будівля товариства «Сокіл».
Нині в «Соколі» є «Кімната бургомістра»,
де відтворено інтер'єр початку 20-го ст.,
функціонує лекторій, у якому проводять
різноманітні заходи. Діє Офіс гостинно-
сті, де є туристичні буклети, сувенірна
продукція. Тут проведуть екскурсію бу-
динком, нададуть консультації щодо мандрів Бібреччиною та лока-
цій, які варто відвідати.

Музей Уляни Кравченко

У Бібрському опорному ліцеї ім.
Уляни Кравченко створено експо-
зицію, присвячену Уляні Кравченко
та Іванові Франкові. Тут є світлини,
зразки видань другої пол. 19-го ст.,
копії листів, копія т. зв. «Щоденника
самогубця» (мотиви якого мають
відгомін у ліричній драмі Івана Франка «Зів'яле листя»), інформа-
ційні стенди, що відтворюють життєпис Уляни Кравченко. У закла-
ді є картинна галерея.

Кулінарні родинки Бібреччини

Рогалик Урбанського

Це кулінарний бренд Бібреччини з історією.

Краєвий чай від Уляни Кравченко

Те, що своє, – найсмачніше. Наприклад, чай із листочків ожини або суниці, які ростуть на бібречьких узліссях. Цей чай корисний та екологічний. «Коли вже п'ю чай, то не китайський, а наш краєвий: з молодих листків ожин або суниць. А втім – я вегетаріанка, люблю овочі», – писала Уляна Кравченко в «Записках учительки».

Бургер із дичини на ранчо «Скарбова гора» в с. Лопушна

Відпочинок у чудовій локації поза містом на справжньому ранчо можна урізноманітнити куштуванням локальної страви – бургера з дичини, впольованої на місцевих теренах. Рецепт бургера оригінальний і створений спеціально для ранчо «Скарбова гора». У затишному салуні в ковбойському стилі, з каміном, вам запропонують ще крафтові вина й інші локальні страви.

Крафтові вина та конфітюри

Сімейна виноробня Ореста і Юлії Дейнек («Життя в малині») виробляє вина з різних сортів малини, горобини, лікери («Для друга», «Малин Руж», «Замкове», «Ранкова роса»). Також фермерське господарство пропонує варення із трояндових пелюсток (троянди вирощують у садку поблизу виноробні).

Рогалик успіху

Рогалик Урбанського – кулінарна родинка Бібреччини з історією

Леон Урбанський – підприємець, власник найбільшого в Бібречькому повіті млина, ще до Першої світової війни випікав рогалики, які залишилися в пам'яті мешканців як «рогалики Урбанського» і користувалися великим попитом. Саме на рогаликах підприємець заробив свій перший капітал і почав розширювати свою бізнесо-

ву діяльність. Леон Урбанський займався рільництвом, мав автобус (маршрут «Бібрка-Львів»), був власником великої електровні. Завдяки підприємцю на поч. 30-х років частину Бібрки було електрифіковано. На підприємствах Леона Урбанського 1938 р. працювало понад 100 осіб, більшість із яких були українці.

Великий залишок електроенергії змусив Леона Урбанського замисли-

тися над тим, як її використати. Ідея пустити трамвай від залізниці з Великих Глібовичів до Бірки була напрочуд інноваційною, проте не була реалізована: 1939 р. «визволителі» конфіскували все майно «ворогів народу» й вивезли родину до Сибіру.

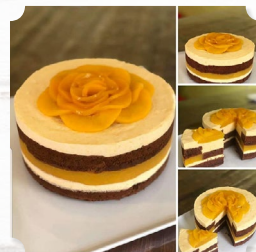
Сьогодні цим витвором кулінарного мистецтва, можна посмакувати і в сімейній ресторації «УЗВАР»! Пригостити друзів, знайомих, кохану людину чи сусідів. Є спеціальне подарункове оформлення.

А ще до файно спеченого рогаля смакує файно запарений, запашний, краєвий чай (гербата) від Уляни Кравченко.

*«Коли вже п'ю чай,
так не китайський,
а наш краєвий: з молодих листків
ожини або суніці»*

Уляна Кравченко

Бібрська міська рада

81220,

Львівська область,

Львівський район,

м. Бібрка,

вул. Тарнавського, 22

тел.: (03263) 4-32-35

e-mail: bibrka.rada@gmail.com

Бібрська міська рада:
Туризм

БФ «Спадщина.УА»:
Мандрі Соکیلські

Сімейна ресторація
«Узвар»